

Al 22 lopende rechtszaken tegen 3M voor PFAS-vervuiling: “De rekening mag niet bij de belastingbetaler belanden”

Niet alleen omwonenden en Oosterweelbouwheer Lantis eisen geld van 3M voor hinder of schade door PFAS-vervuiling. Ook naburige miljardenbedrijven proberen via de rechter hun saneringskosten op de chemiereus te verhalen.

13 oktober 2026 om 23:59

Chemiebedrijf 3M produceert intussen al twee jaar geen PFAS meer in zijn fabriek in Zwijndrecht, maar de halve eeuw waarin het dat wel deed, en waarbij die potentieel schadelijke stoffen over de ruime omgeving van de fabriek verspreid raakten, blijft de Amerikaanse multinational achtervolgen. Op dit moment lopen niet minder dan 22 juridische procedures tegen de Belgische tak van het bedrijf. Dat meldt 3M zelf in zijn laatste kwartaalrapportage, die het afgelopen zomer heeft ingediend bij de Amerikaanse beurswaakhond SEC. Het gaat om ‘vorderingen door particulieren, gemeenten en andere entiteiten in verband met de vermeende gevolgen van PFAS’ – waaronder ‘verontreiniging van bodem, afvalwater en regenwater, overlast en letselschade’. De meeste van die procedures zitten in een ‘vroeg stadium’.

Omwonenden tijdens het proces tegen 3M in het Antwerpse Justitiepaleis in februari. © Fred Debrock

Voorlopig staat de teller van schadevergoedingen die 3M in ons land moest betalen op slechts 2.000 euro. In 2023 [veroordeelde een Antwerpse vrederechter het bedrijf tot een vergoeding van 500 euro](#), te betalen aan elk van de vier leden van een gezin uit Zwijndrecht dat ‘bovenmatige burenhinder’ had ondervonden. Het was wereldwijd de eerste keer dat 3M voor PFAS-vervuiling veroordeeld werd – in de Verenigde Staten maakte het er zich telkens met schikkingen vanaf. “Nu is het hek van de dam”, zei advocaat Geert Lenssens na de uitspraak. Vandaag verdedigt hij 1.400 omwonenden van de fabriek, die PFAS in hun bloed hebben en 3M verantwoordelijk houden. Zij eisen schadevergoedingen,

vastgesteld op 20.000 euro per persoon. De zaak werd in februari al eens behandeld en herneemt in november.

LEES OOK

[Advocaat buurtbewoners: "3M wil dat iedereen afzonderlijk een zaak aanspant: 1.400 dossiers, dan zijn we 16 jaar bezig"](#)

Maar niet alleen particuliere omwonenden eisen geld van 3M. Ook twee miljardenbedrijven uit de chemiesector en burens van 3M op de oever van de Schelde, Borouge International (*vroeger Borealis, red.*) en EVAL Europe, hebben op hun fabrieksterreinen PFAS aangetroffen. De saneringskosten die daarvan het gevolg zijn, proberen ze nu via de rechtbank op 3M te verhalen. Wat de precieze omvang is van de vervuiling en welke compensatie de bedrijven daarvoor vragen, is niet geweten. Borouge International laat in een reactie weten dat het "geen verdere informatie kan geven over deze lopende rechtszaak". Waar de procedure aanvankelijk alleen tegen 3M België werd aangespannen, werd eerder dit jaar onder meer ook moederbedrijf 3M aan de zaak toegevoegd. De eerste zittingen vinden plaats in november.

Strafonderzoek

Een derde grote procedure is die van Oosterweelbouwheer Lantis, die twee jaar geleden werd opgestart voor de Antwerpse ondernemingsrechtbank. Lantis eist van 3M een bedrag dat provisioneel begroot werd op 31,4 miljoen euro, antwoordde Vlaams minister van Mobiliteit Annick De Ridder (N-VA) deze week op een parlementaire vraag van parlementslid Andy Pieters (N-VA). De werken aan de Oosterweelverbinding liepen de laatste jaren veel vertraging op door de PFAS-vervuiling. Bovendien moest Lantis daarbij kosten maken die onder de saneringsplicht van 3M zouden vallen: voor het zuiveren van het grondwater, of het afvoeren van tienduizenden kubieke meters vervuilde grond.

LEES OOK

[Oosterweelbouwheer zuivert met PFAS vervuild water dat 3M zou moeten zuiveren: "Vertragingstactiek lijkt te lonen"](#)

Lantis houdt 3M “aansprakelijk voor nalatigheid” bij de uitvoering van die saneringsplicht. Voor Pieters toont de omvang van het geëiste bedrag “hoe zwaar de financiële gevolgen van de historische PFAS-vervuiling vandaag doorwegen”. “Die rekening mag niet bij de belastingbetaler terecht komen”, zegt hij. “Lantis moet er alles aan doen om ervoor te zorgen dat 3M deze enorme kosten voor zijn rekening zal nemen.”

Uit de kwartaalrapportage van het chemiebedrijf blijkt dat het wereldwijd 7,4 miljard dollar heeft opzijgezet voor “waarschijnlijke verliezen” die verband houden met de milieu-impact van de PFAS die het produceerde – denk aan schadevergoedingen, verplichte saneringen, en misschien later ook geldboetes. Bij het Antwerpse parket loopt al vijf jaar – sinds kort nadat de vervuiling in 2021 aan het licht was gekomen – een strafonderzoek tegen 3M België. Het wordt verdacht van “schendingen van de zorgplicht inzake milieu”, door het “onrechtmatig achterlaten van afval”.

De omgeving van 3M in Zwijndrecht is de zwaarst vervuilde, maar wel slechts een van de vele sites in Vlaanderen waar PFAS in de bodem zitten. De Vlaamse overheid raamt de totale kostprijs van de sanering op meer dan 1,5 miljard euro, en onderzoekt welke technieken die factuur nog kunnen drukken.